

Rapportage
Huisbezoek Allochtone ouderen 60+ Almelo
2009 - 2010

Augustus 2010

Inhoudsopgave

	Pagina
1 Inleiding	3
2 Resultaten seizoen 2009 - 2010	5
3 Conclusies	9
4 Aanbevelingen	14
Bijlagen	
I Gemeentelijk beleid	16
II Doel en werkwijze Huisbezoek Allochtone ouderen 60+	18
III Cijfermatig overzicht van de resultaten	20
IV Toelichting hulpmiddelen	32

1. Inleiding

In 2006 is Scoop gestart met het wijk voor wijk benaderen van de 75-plussers voor een huisbezoek. Het blijkt dat de methodiek van Huisbezoek 75+ goed werkt. Het is een zeer laagdrempelige manier om mensen te spreken, te informeren, adviseren en door te verwijzen. Veel ouderen geven aan dat het prettig en zinvol is om met een ouderenbezoeker van gedachte te wisselen over hun situatie en de toekomst.

In 2007 is de wens uitgesproken om een apart project te starten voor het bezoeken van allochtone ouderen. In 2009 is het project Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ van start gegaan. Ten opzichte van het project Huisbezoek 75+ zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd. De bezoeken worden afgelegd door vrijwillige ouderenbezoekers die afkomstig zijn uit de betreffende groeperingen. Zij kennen de cultuur en spreken de taal. De leeftijdsgrens is verlaagd van 75 naar 60 jaar. Het blijkt dat Turken, Armeniërs en Marokkanen al op veel jongere leeftijd gezondheidsklachten vertonen. Tevens is de checklist aangepast met enkele extra vragen of andere antwoordcategorieën.

Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ in het kader van gemeentelijk beleid

Scoop Ouderen heeft het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ ontwikkeld als een van de producten die aansluit op de maatschappelijke vraag ondersteuning van kwetsbare ouderen die door de gemeente is gesteld. De gemeente Almelo noemt in haar integratienota van 2003 allochtone ouderen als een groep die extra aandacht nodig heeft.

Tevens sluit Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ nauw aan op enkele hoofdlijnen die leidend zijn voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Hierbij valt te denken aan het behouden van de regie, het belang van welzijn, het bevorderen van de maatschappelijke participatie, ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligerswerk, vraagsturing, wijkgericht werken en het bevorderen van de toegankelijkheid van voorzieningen (voor meer informatie zie bijlage I).

Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ als onderdeel van de Ouderen Informatie en Advies Functie

Het doel van de Ouderen Informatie en Advies Functie is ouderen en/of hun cliëntsysteem die ondersteuning te geven die nodig is om zelfstandig te kunnen (blijven) functioneren en ervoor te zorgen dat ze keuzes kunnen maken die zoveel mogelijk overeenstemmen met hun wensen en behoeften. Het is niet de bedoeling dat de taken van ouderen worden overgenomen. Het gaat erom dat de ouderen zo veel mogelijk de regie in eigen handen houden, zichzelf kunnen aansturen en hun kwaliteit van leven daarmee verbeteren of in stand houden.

Doel en doelgroep Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+

De doelstelling van de Ouderen Informatie en Advies Functie laat zich voor het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ vertalen in de volgende nevendoelestellingen:

- Het actief benaderen van allochtone 60-plussers in Almelo;
- Het geven van informatie en advies over de vele mogelijkheden die ouderen kunnen helpen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven;
- Bij complexe vragen of problemen de ouderen, indien gewenst, doorverwijzen naar andere organisaties, het Senioren Advies Team of de ouderenadviseur;
- Het vroegtijdig signaleren van behoeften en knelpunten die allochtone ouderen ervaren op het gebied van wonen, zorg, welzijn en financiën;

De resultaten van de huisbezoeken worden per seizoen verwerkt in een rapportage.

De doelgroep voor het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ zijn alle zelfstandig wonende ouderen in de gemeente Almelo van 60 jaar en ouder die geboren zijn in Turkije, Irak, Syrië, Marokko en Libanon.

Werkwijze van het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+

Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ is een project waarin vrijwilligers die zijn opgeleid tot ouderenbezoeker allochtone ouderen benaderen voor een huisbezoek. Tijdens de huisbezoeken bieden de vrijwilligers een luisterend oor. Indien nodig geven de vrijwilligers informatie en advies op het gebied van wonen, zorg, welzijn en financiën. Tevens vult de ouderenbezoeker een checklist in. Aan het eind van het seizoen worden de checklisten verwerkt tot een rapportage, waardoor inzicht wordt verkregen in de situatie van de allochtone ouderen. Voor meer informatie over de werkwijze van dit huisbezoek project, zie bijlage II.

De werkzaamheden voor het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ worden grotendeels verricht door vrijwilligers. Dankzij hun inzet en enthousiasme en natuurlijk de medewerking van de allochtone ouderen kan dit project uitgevoerd worden en zijn deze gegevens beschikbaar gekomen.

Opzet rapportage

In hoofdstuk 2 worden de resultaten beschreven. De conclusies en aanbevelingen worden weergegeven in respectievelijk hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4. In Bijlage I wordt het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ geplaatst in het kader van het beleid van de gemeente Almelo. De werkwijze van het project wordt nader uitgewerkt in Bijlage II. In Bijlage III volgt een cijfermatig overzicht van de onderzoeksresultaten. Bijlage IV bevat een toelichting van de hulpmiddelen.

2. Resultaten seizoen 2009-2010

In het seizoen 2009-2010 zijn 125 allochtone inwoners van 60 jaar en ouder bezocht. Voor een cijfermatig overzicht van alle resultaten zie bijlage III.

Persoonsgegevens

Aan het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ hebben iets meer vrouwen dan mannen deelgenomen. Bijna driekwart is gehuwd of woont samen. Ruim 80% woont samen met partner en/of (klein)kinderen. 95% van de ouderen heeft kinderen.

De meeste ouderen zijn afkomstig uit Turkije (71%) en Irak (23%) en hebben de Turkse (58%) of Armeense (38%) etniciteit. Een grote groep (42%) is tussen 1970 en 1980 naar Nederland gekomen en woont hier nu 30 tot 40 jaar. 8% woont hier langer dan 40 jaar en 26% woont hier 20 jaar of korter. 10% is van plan te remigreren. Bijna de helft gaan in de zomer voor een langere periode terug naar zijn/haar geboorteland.

Wonen en woonomgeving

De bezochte ouderen wonen verdeeld over diverse wijken in Almelo. De meeste ouderen wonen in een huurwoning (82%), vaak betreft dit een eengezinswoning (66%). 85% woont graag in de huidige woning. 29% van de ouderen geeft aan dat bepaalde voorzieningen het woongenot zouden verbeteren. Daarbij worden voornamelijk genoemd: toilet boven (of juist beneden) en een traplift.

27% heeft concrete verhuisplannen, 18% staat ingeschreven voor een andere woning. Men heeft de voorkeur voor een (huur)appartement of gelijkvloerse woning, vooral in de huidige wijk maar soms ook in een andere wijk of gemeente.

92% van de allochtone ouderen ervaart hun huidige omgeving als een fijne plek om te wonen. De volgende pluspunten worden genoemd: fijne burens, dichtbij openbaar vervoer, rustige buurt, veilige wijk, voorzieningen zoals winkels in de buurt, veel groen en veel onderling contact. De verbeterpunten die men noemt betreffen voornamelijk hondenpoep, maar ook burenoverlast, te weinig parkeerplaatsen, inbraken in de buurt, ongelijk liggende stoeptegels, onvoldoende verlichting en vandalisme worden regelmatig genoemd

Wat betreft voorzieningen die men graag in de buurt heeft worden vooral genoemd: de winkels voor de dagelijkse boodschappen, huisarts, apotheek, postkantoor, bushalte, kerk/moskee, brievenbus, bank, en park. Vooral de kerk/moskee en de huisarts worden door veel ouderen in hun wijk gemist.

Gezondheid

Veel ouderen hebben lichamelijke klachten. De ouderen beoordelen hun gezondheid veelal negatief. 64% zegt dat zijn/haar gezondheid matig tot slecht is. 90% van de ouderen gebruikt medicijnen. Op de vraag of ze zich weleens zorgen maken antwoordt 79% positief. Dit betreft voornamelijk zorgen over de gezondheid, kinderen/kleinkinderen, toekomst, de partner en anderen.

Sociaal netwerk

De meeste ouderen hebben zeer regelmatig contact met andere mensen. De contacten zijn divers, namelijk met kinderen, kleinkinderen, burens, landgenoten in Nederland en andere familieleden. 84% van de bezochte ouderen geeft aan dat dit contact voldoende is. De 14% die het huidige contact onvoldoende vindt, mist aanloop, iemand om er samen op uit te gaan, een vertrouwenspersoon en/of het regelmatig onder de mensen te zijn. Als oorzaken voor de onvoldoende contacten worden vooral genoemd: spreekt de taal niet goed, mobiliteit/vervoer en het moeilijk vinden om ergens op af te stappen.

80% van de ouderen heeft een hobby. De meest voorkomende hobby's zijn: tv/radio, wandelen, handwerken/kaarten maken/bloemschikken e.d., fietsen, lezen en tuinieren. De helft van de ouderen neemt deel aan activiteiten. Koffie drinken en activiteiten bij kerk/moskee scoren daarbij het hoogst. 20% geeft aan een activiteit in de wijk te missen. Vooral gezamenlijk koffiedrinken wordt gemist.

De helft van de ouderen kan geen gesprek voeren in het Nederlands. Van deze 62 personen willen 17 ouderen de taal leren. Van de bezochte ouderen heeft 2% een abonnement op een krant en 1% op een tijdschrift. De meeste ouderen vinden een krant of tijdschrift te duur of heeft moeite met lezen.

46% doet vrijwilligerswerk of is op een andere manier actief bijvoorbeeld bij de kerk of moskee of door zorg te dragen voor familie/burens of kennissen.

Mobiliteit

Als men op pad gaat verplaatst men zich vooral met de auto, waarbij iemand anders rijdt. Daarna wordt de benenwagen, openbaar vervoer, auto (zelf rijden), (elektrische) fiets, de regiotaxi en de scootmobiel het meest gebruikt. Op de vraag of ze vaker op pad zouden willen antwoordt 43% bevestigend. Hiervoor is in het bijzonder vervoer nodig en/of iemand die meegaat. Soms ook een hulpmiddel of financiële middelen.

Persoonlijke en huishoudelijke verzorging

Met de huishoudelijke verzorging ondervinden ouderen (71%) regelmatig problemen. Deze problemen worden opgelost door voornamelijk de familie, partner en professionele hulp. Met de persoonlijke verzorging heeft 38% van de

ouderen problemen. Dit wordt voornamelijk opgelost door familie, partner en soms door professionals of een hulpmiddel.

Diversen werkzaamheden

Werkzaamheden als belastingaangifte, klusjes in en om huis, administratie/invullen van formulieren en het onderhoud van tuin of balkon leveren vaak problemen op. Ze ontvangen hiervoor meestal hulp vanuit het informele circuit.

Financiën

69% van de ouderen geeft aan dat ze zich financieel met moeite kunnen redden. Zij die moeite hebben om rond te komen, lossen dit voornamelijk op door op tal van zaken te bezuinigen. De ouderenbezoekers geven aan dat vaak ook kinderen financieel bijspringen.

Gebruik van hulp of voorzieningen

74% van de ouderen maakt gebruik van hulp of voorzieningen. Deze hulp wordt deels door familie, burens en vrienden geboden en deels door instanties. Wat betreft de instanties worden de huishoudelijke hulp van de thuiszorg (30), ziekenhuis/specialist (28), fysiotherapeut (24) en PGB (17) het meest genoemd. Daarnaast maken ze zeer regelmatig gebruik van gemeente, regiotali/valys, pedicure, hulp bij administratie/invullen formulieren door vrijwilligers, thuiszorg persoonlijke verzorging, dagopvang, vervoermiddel, woningaanpassing en belastingaangifte door professionals en vrijwilligers.

Ouderenadviseur en Infowijzer

Ongeveer driekwart van de ouderen wist van het bestaan van de ouderenadviseur. Twee derde kende de Infowijzer.

Evaluatie van het bezoek

Veel ouderen geven aan dat het prettig is om met een ouderenbezoeker van gedachten te wisselen over hun situatie en de toekomst. De gesprekken duurden gemiddeld ruim 80 minuten.

Door de ouderenbezoekers werd over 519 onderwerpen informatie gegeven. Vooral over: de ouderenadviseur, Senioren Advies Team, Infowijzer, Scoop, Dienstencentrum/Trefpunt, activiteiten, PGB, thuiszorg, financiële regelingen, dagopvang/dagverzorging, vervoersmogelijkheden en inschrijving van woningen.

Soms wordt hulp geboden bij het tot stand brengen van een contact met bijvoorbeeld een hulpverlenende instantie of de ouderenadviseur. Er vonden 178

doorverwijzingen plaats voornamelijk richting ouderenadviseur, Senioren Advies Team, wijkcentrum, woningbouwvereniging, thuiszorg, Publiekszaken/WMOloket, Scoop Dienstencentrum/Trefpunt en zelforganisaties.

3. Conclusies

De gegevens uit de checklisten van het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ geven een beeld van de woon- en leefsituatie van (een deel van) de allochtone ouderen in Almelo. Regelmatig zal de vergelijking gemaakt worden met de gegevens van de huisbezoeken onder de ouderen van 75 jaar en ouder. Daarbij moet worden opgemerkt dat de leeftijdsgrens van beide groepen dus niet gelijk is. Bovendien worden de autochtone ouderen per wijk bezocht en de allochtone ouderen niet. Als we de resultaten overzien springen de volgende zaken eruit.

Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ voorziet in informatiebehoefte

Het blijkt dat de methodiek van Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ goed werkt. Het is een laagdrempelige manier om mensen te spreken, te informeren, adviseren en door te verwijzen. Veel ouderen geven aan dat het prettig en zinvol is om met een ouderenbezoeker van gedachte te wisselen over hun situatie en de toekomst. In totaal werden 125 ouderen bezocht. Over 519 onderwerpen werd informatie gegeven. Er vonden 178 concrete doorverwijzingen plaats.

Behoefte aan Allochtone Ouderenadviseur groot

Tijdens de huisbezoeken blijkt dat veel allochtone ouderen hulp nodig hebben om zaken te regelen of uit te zoeken. Bijna 50% van de bezoeken leidt tot een doorverwijzing richting de ouderenadviseur.

Vaker inwonend bij de (klein)kinderen

Ruim een derde van de allochtone ouderen (37%) woont met kinderen en/of kleinkinderen in één woning. Dit is hoog ten opzichte van de autochtone ouderen. Daar varieert dit percentage in de verschillende wijken tussen de 0 en 5%.

Grote groep geïmmigreerd in de jaren '70

Ruim 40% van de ouderen is in de jaren '70 naar Nederland gekomen. Een klein deel wil blijvend terug naar hun geboorteland. Ongeveer de helft verblijft gedurende de zomer voor een langere periode in hun geboorteland.

Tevreden met de woning

82% van de allochtone ouderen woont in een huurwoning. Meestal betreft het een eengezinswoning. De ouderen geven aan dat het plezierig wonen is in hun huis.

De belangrijkste voorzieningen die men noemt om het woongenot te verbeteren hangen samen met de aanwezigheid van de trap. Dit betreffen namelijk een toilet boven of juist beneden en het plaatsen van een traplift.

Wel verhuisplannen, weinig ingeschreven

Ruim een kwart van de ouderen heeft concrete verhuisplannen. Dit is hoog ten opzichte van het Huisbezoek 75+. Alleen in de Ossenkoppelerhoek (25%) en Aadorp (40%) lag het percentage zo hoog. Opvallend is dat het aantal ouderen dat concrete verhuisplannen heeft hoger is dan het aantal dat ingeschreven staat voor een andere woning. Meestal is dit andersom. Volgens de ouderenbezoekers willen de ouderen aan de ene kant wel graag verhuizen naar een woning met meer comfort, zoals een toilet boven. Aan de andere kant wonen ze vaak al lang in de woning en vinden ze het moeilijk om te verhuizen, zien ze op tegen een verhuizing en het geld dat een verhuizing kost en soms wil de oudere wel, maar de partner niet.

Veilige en prettige woonomgeving

De ouderen wonen in het algemeen graag in de wijk waar ze wonen. De woonomgeving heeft veel pluspunten zoals fijne burens, dichtbij openbaar vervoer, rustige buurt, veilige wijk, voorzieningen zoals winkels in de buurt, veel groen en veel onderling contact. Het punt dat de meeste ergernis oproept is de hondenpoep. Veel ouderen geven aan dat ze graag de moskee of de kerk en de huisarts in hun directe omgeving zouden willen hebben.

Veel problemen met en zorgen om gezondheid

Bijna alle ouderen hebben last van lichamelijke klachten. Een hoog percentage, namelijk 64%, beoordeelt zijn gezondheid als matig tot slecht. Dit ligt bij de huisbezoeken onder de 75-plussers veel lager, namelijk tussen de 16 en 29%. Ook het percentage dat zich weleens zorgen maakt ligt veel hoger dan bij de autochtone ouderen. Ongeveer 80% van de allochtone ouderen maakt zich weleens zorgen, ten opzichte van 25 tot 40% bij de autochtone ouderen. De gezondheid is bij allochtone ouderen het belangrijkste onderwerp van zorgen.

Voldoende sociale contacten en bezigheden

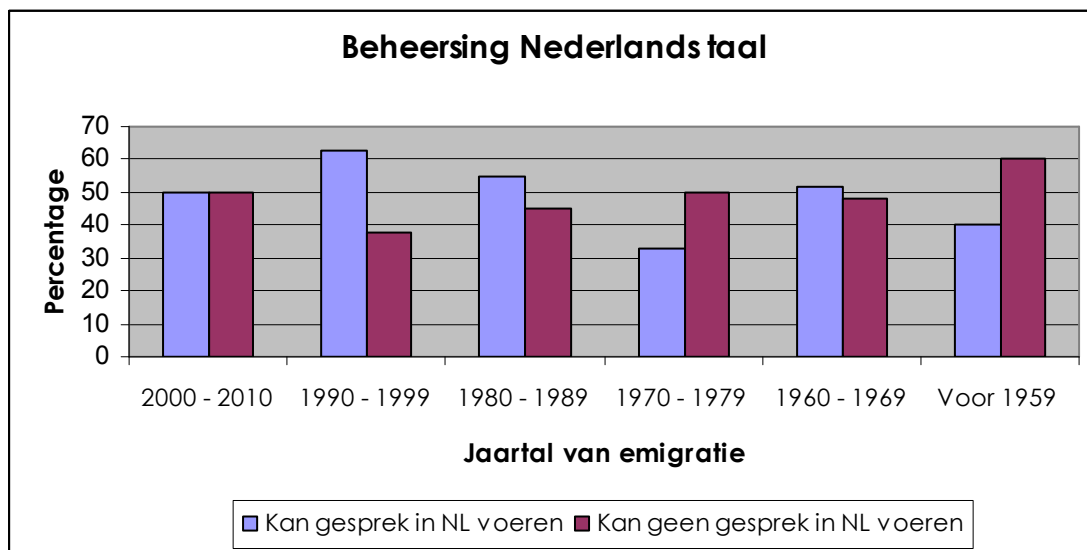
Van de bezochte allochtone ouderen geeft ongeveer 84% aan dat ze voldoende sociale contacten hebben. Dit is wat lager dan bij het Huisbezoek 75+. Men mist vooral aanloop, de partner of een maatje. Belangrijkste oorzaken voor het tekort aan sociale contacten is dat men de taal niet spreekt, geen vervoer heeft of het moeilijk vindt om ergens op af te stappen.

Velen hebben hobby's en bijna de helft doet mee aan activiteiten. 20% mist activiteiten in de buurt, vooral het gezamenlijk koffiedrinken wordt gemist.

Taalbeheersing een probleem

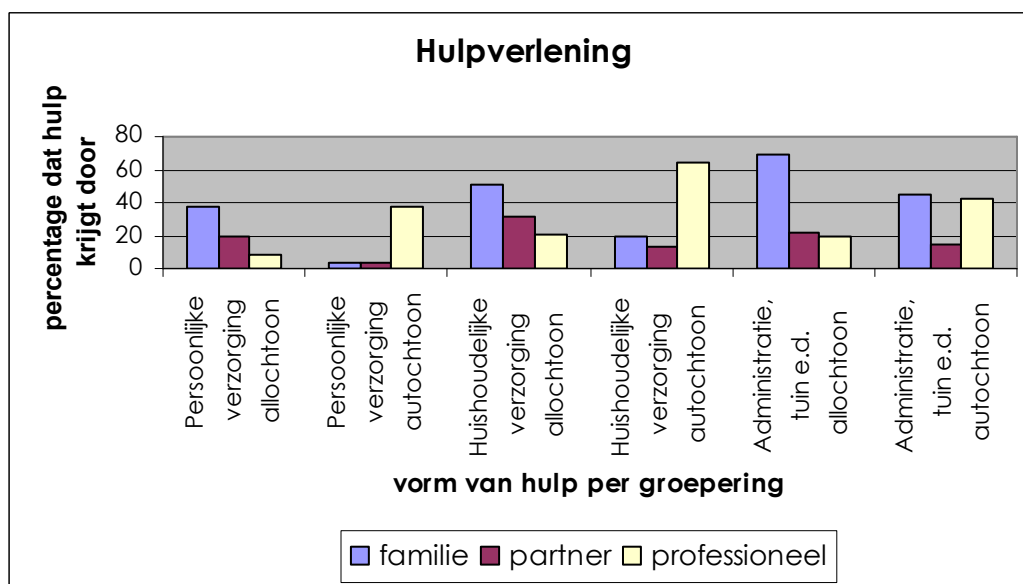
Bijna niemand leest een krant of een tijdschrift. Velen vinden deze te duur en/of hebben moeite met lezen. Ook het computergebruik is minimaal.

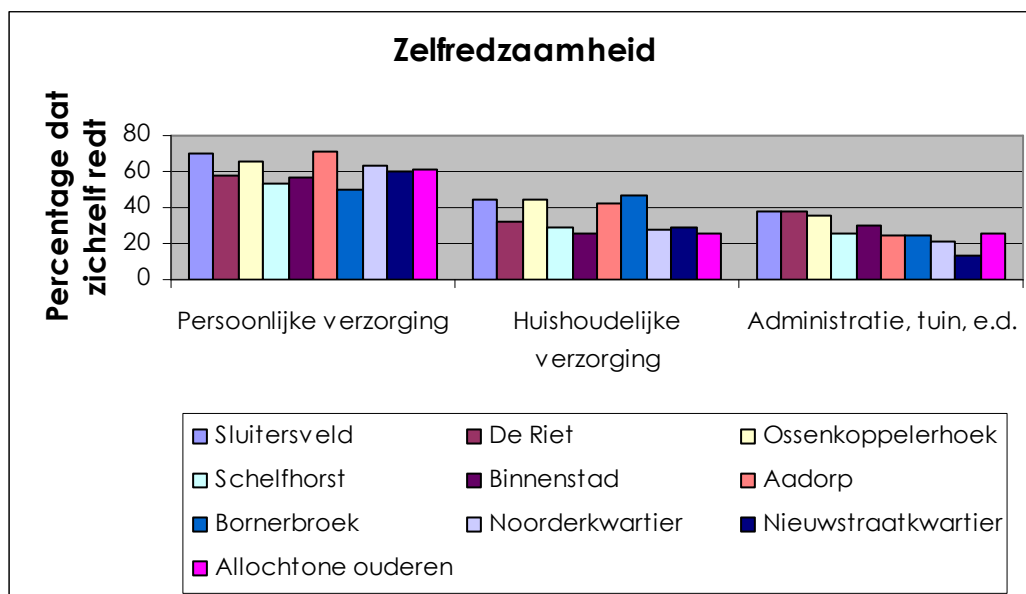
De helft van de ouderen kan een gesprek voeren in het Nederlands. Naarmate men langer in Nederland is, is de kans dat men Nederlands spreekt iets groter. Een klein deel van de ouderen geeft aan Nederlands te willen leren.

Veel informele hulp, minder formele hulp

De bezochte ouderen zijn afhankelijk van familie. Ze wonen regelmatig bij kinderen in. Vaak zorgt familie voor het vervoer en voor hulp bij zowel huishoudelijke taken, verzorging als de administratie of het onderhoud van de tuin. Het gebruik van formele hulp is lager dan bij het Huisbezoek 75+, zie ook onderstaande grafiek.

Zelfredzaamheid bij persoonlijke verzorging gemiddeld

Met de persoonlijke verzorging kan 61% zich goed redden. Dit is een gemiddelde score. Hulp bij de persoonlijke verzorging wordt vaak door familie geboden. Dit is opvallend. Bij het Huisbezoek 75+ betreft dit vooral professionele hulp.

Huishoudelijke taken leveren redelijk wat problemen op

De zelfredzaamheid bij huishoudelijke taken is lager dan bij de persoonlijke verzorging. 71% van de ouderen geeft aan moeite te hebben met het uitvoeren van huishoudelijke taken. Een vergelijking met de resultaten in de wijken van het Huisbezoek 75+ laat zien dat de zelfredzaamheid met huishoudelijk werk onder de allochtone ouderen wat laag ligt. Ruim driekwart van de ouderen ontvangt hulp bij het huishoudelijk werk. Meestal betreft dit familie, gevolgd door partner en professioneel.

Veel behoefte aan hulp bij administratie en onderhoud van huis en/of tuin

Er is veel behoefte aan hulp bij het doen van belastingaangifte, de administratie, het invullen van formulieren, klusjes in en om huis en het onderhoud van tuin of balkon. 80% van de ouderen geeft aan dat ze hulp krijgen bij het uitvoeren van een of meer van deze taken. Deze hulp wordt vooral geboden door familie, maar ook wel door partner, professionals, burens, vrienden, vrijwilligers en hulpmiddelen.

Mobiliteit beperkt

Bijna de helft van de ouderen zou wel meer op pad willen. Ze worden in hun mobiliteit beperkt doordat ze vaak vanwege gezondheid en/of taal afhankelijk zijn van anderen.

Financiën vaak onvoldoende

30% van de allochtone ouderen geeft aan zich financieel goed te kunnen redden. 69% redt zich met moeite. De ouderen die zich met moeite redden proberen vooral geld vrij te maken door te bezuinigen. Het blijkt dat regelmatig kinderen financieel bijspringen. Een deel van de ouderen heeft een huisje in een geboorteland waar ze in de zomerperiode gebruik maken, waardoor ze van sommige regelingen geen gebruik kunnen maken.

Wantoestanden rondom PGB en thuiszorg

De allochtone ouderen die gebruik maken van een PGB of thuiszorg krijgen dit meestal van allochtone thuiszorgorganisaties. De manier waarop sommige organisaties te werk gaan roept echter vraagtekens op. Tijdens de huisbezoeken gaven diverse ouderen aan dat ze op verschillende manieren (telefonisch, schriftelijk en aan de deur) door kleine allochtone thuiszorgorganisaties zijn benaderd. De organisaties proberen, door andere organisaties zwart te maken, ouderen over te halen bij hen de zorg in te kopen. Ouderen die willen overstappen naar een andere thuiszorgorganisatie worden soms bedreigd of geïntimideerd. Sommige cliënten moesten diverse handtekeningen zetten. Het is niet duidelijk waarvoor zij tekenen. Klanten die PGB-zorg krijgen, hebben zelden hun eigen dossier. Alles wordt meegenomen. De klant is daardoor niet goed op de hoogte van de gemaakte afspraken, van rechten en plichten.

“Eigen” verzorgingshuis

Regelmatig komt in de gesprekken naar voren dat allochtone ouderen graag een “eigen” verzorgingshuis zouden willen. Een plek waar ze met mensen samen wonen en verzorgd worden door mensen uit hun eigen cultuur en die hun taal spreken.

4. Aanbevelingen

Huisbezoek Allochtone ouderen 60+ handhaven

De ouderen ervaren de huisbezoeken als zinvol en prettig. Het blijkt een laagdrempelige manier om ouderen te informeren. De allochtone ouderen hebben hoge verwachtingen ten aanzien van de huisbezoeken. Ze verwachten dat de vrijwilligers overal een antwoord op weten en hen direct verder zullen helpen. Dit is echter niet de opzet van de huisbezoeken. Het is in eerste instantie informatief en signalerend. In veel gevallen vindt doorverwijzing plaats naar ouderenadviseur, Senioren Advies Team, wijkcentrum, woningbouwvereniging en/of andere instanties.

Het blijkt moeilijk om vrijwilligers te vinden die zich langdurig willen inzetten om allochtone ouderen thuis te bezoeken. Vanwege de taal en de cultuur kiest Scoop voor vrijwilligers die dezelfde etniciteit hebben dan de te bezoeken ouderen. Jongere allochtonen zijn vaak druk met hun werk, gezin en de zorg voor familie. Ouderen zijn meestal niet geschikt omdat ze de taal niet goed genoeg beheersen. Tevens blijkt dat allochtonen onbetaald werk wel geaccepteerd hebben als het om mantelzorg gaat, maar nauwelijks voor andere vormen van vrijwilligerswerk. Bekeken wordt of het tekort aan vrijwilligers (deels) door stagiaires opgevangen kan worden.

Uitbreiding uren ouderenadviseur

Uit de gesprekken blijkt dat de ouderen veel vragen hebben en hulp door de ouderenadviseur erg gewenst is. Uit de gegevens blijkt dat allochtone ouderen erg afhankelijk zijn van hun kinderen voor bijvoorbeeld hulp, vervoer en sociale contacten. Tevens blijken ze bepaalde voorzieningen en regelingen minder te gebruiken dan autochtone ouderen. Zo staan minder ouderen ingeschreven voor een andere woning dan dat aangeeft op de korte termijn te willen verhuizen, hebben veel ouderen financiële problemen en wordt weinig gebruik gemaakt van professionele hulp bij huishoudelijke of verzorgende taken. Dit lijkt erop te duiden dat ze veel verwachten van hulp door familie en vaak de weg naar de voorzieningen niet kennen en/of niet goed weten hoe ze dit moeten aanvragen. Hulp door een allochtone ouderenadviseur die de taal spreekt en de cultuur kent is van groot belang. Het ziet er naar uit dat met de huidige uren die binnen Scoop hiervoor beschikbaar zijn niet in de hulpvraag kan worden voorzien.

Informeren van familie

Allochtone ouderen zijn erg afhankelijk van de kinderen en andere familieleden. Familie biedt veel hulp. Met de huisbezoeken worden de ouderen geïnformeerd over dat wat voor hen van belang kan zijn. Dit is voor het behoud en de stimulans van de eigen regie van groot belang. Het is wenselijk om te bekijken hoe de familieleden geïnformeerd worden over de mogelijkheden van hulp en

ondersteuning. Wellicht zijn hierin nog verbeteringen aan te brengen. Vaak speelt familie een belangrijke rol bij de stap om daadwerkelijk gebruik te gaan maken van voorzieningen en regelingen.

Aandacht voor overbelasting van mantelzorgers

Veel kinderen, vooral dochters en schoondochters, zijn vaak overbelast door de zorg van hun ouders en/of schoonouders. De ouderen zijn veelal erg afhankelijk van hen voor diverse vormen van hulp. Veel kinderen hebben echter werk en/of een gezin en kunnen daardoor met moeite de hulp bieden die hun ouders zouden willen c.q. nodig hebben. Bij toekenning van huishoudelijk hulp of AWBZ-zorg wordt meestal gekeken of kinderen in de buurt wonen die de zorg kunnen leveren. Dit is vaak het geval, waardoor minder hulp wordt toegekend.

Wantoestanden rondom PGB en thuiszorg melden

Tijdens de gesprekken blijkt dat sommige thuisorganisaties dubieus te werk gaan. Het is van belang dit signaal op te pakken. Scoop zal dit signaal bespreken met onder andere de gemeente Almelo, om zo te bekijken in hoeverre maatregelen genomen kunnen worden.

“Eigen” verzorgingshuis

De wens van een “eigen” verzorgingshuis waar mensen van dezelfde etniciteit wonen en werken kwam regelmatig naar voren. Dit zou ook een speciale afdeling in een regulier verzorgingshuis kunnen zijn. Het is wenselijk om te bekijken in hoeverre dit is te realiseren.

Bijlage I Gemeentelijk beleid

De gemeente Almelo gaat ervan uit dat ouderen net als anderen normaal kunnen participeren aan de samenleving en dat zij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de civil society. Voor die ouderen waarbij het participeren door omstandigheden moeilijker wordt zet de gemeente Almelo individuele en algemene ondersteuningsmiddelen in. In de Integratienota van 2003 stelt de gemeente dat ze grote waarde hecht aan een surplus van aandacht voor de groep van allochtone ouderen.

Het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ is een van de middelen van Scoop om ouderen individueel te ondersteunen. Door het actief benaderen van de ouderen heeft het huisbezoek een belangrijke signalerende functie, zowel op individueel als stedelijk niveau.

De gemeente Almelo noemt in haar integratienota van 2003 allochtone ouderen als een groep die extra aandacht nodig heeft. Zij stelt in deze nota: "Veel allochtone ouderen hebben jarenlang geworsteld met de gedachte dat men eens de terugreis naar het thuisland zou maken. De realiteit is echter dat het overgrote deel in Nederland blijft en dat remigratie vrijwel tot stilstand is gekomen. Dit gegeven zorgt voor een geheel nieuwe situatie, omdat zowel de doelgroep als de zorgaanbieder zich geconfronteerd zien met specifieke vragen en wensen die geheel nieuw voor hen zijn. De mantelzorg waarop men voorheen sterk was aangewezen, raakt door de snelle maatschappelijke ontwikkelingen steeds verder in de knel, terwijl zorgaanbieders in het geheel niet zijn ingesteld op vragen in een onbekende taal en wensen die uit hun cultuur voortvloeien. Dit stelt de ouders en hun kinderen voor problemen."

Met ingang van 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) van start gegaan. Het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ sluit nauw aan op enkele hoofdlijnen die leidend zijn voor de WMO. Zo wil men met de WMO bevorderen dat burgers de regie over hun leven in eigen handen houden en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij. De Ouderen Informatie en Advies Functie, met als een van de onderdelen het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ is er juist op gericht om ouderen en hun cliëntsysteem die ondersteuning te geven die nodig is om als ouderen zelfstandig te kunnen (blijven) functioneren en ervoor te zorgen dat ouderen keuzes maken die zoveel mogelijk overeenstemmen met hun wensen en behoeften.

Als hoofdlijn voor de WMO wordt ook genoemd het belang van welzijn. Welzijn kan een preventieve werking hebben op zorg. De gemeente vindt behoud van gezondheid en het voorkomen van zorgafhankelijkheid belangrijk. Tijdens de Huisbezoeken en andere gesprekken in het kader van de Ouderen Informatie en Advies Functie, wordt heel breed gekeken en het facet welzijn neemt daar een prominente plaats in.

Het primaire doel van de WMO is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van burgers. Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn hierbij belangrijke elementen. Overbelasting van mantelzorgers en vrijwilligers moet worden voorkomen. Tijdens de huisbezoeken wordt gekeken naar de zorg die men vanuit het sociale netwerk ontvangt. Mocht naar voren komen dat het sociale netwerk zwaar is belast, dan kan informatie worden verstrekt over aanvullende mogelijkheden en over begeleiding door de ouderenadviseur of het Steunpunt Informele Zorg Almelo (SIZA). Bewust is gekozen om de Huisbezoeken uit te laten voeren door vrijwilligers. Vrijwilligers komen vaak makkelijk bij de ouderen binnen en hebben meer tijd dan professionele krachten. Het is van groot belang dat deze vrijwilligers zich ondersteund weten door deskundige, professionele krachten. In geval van complexe cliëntsituaties kunnen ze terug vallen op de projectleider of de ouderenadviseur.

Een ander onderwerp binnen de WMO is vraagsturing. Onder vraagsturing wordt verstaan dat het aanbod aan gemeentelijke voorzieningen binnen de WMO zoveel mogelijk afgestemd dient te worden op de behoeften van burgers. Voorzieningen dienen aanvullend te zijn op wat burgers zelf kunnen en burgers hebben keuzemogelijkheden. Door middel van de Huisbezoeken verkrijgen we informatie over wat ouderen nodig hebben en welke knelpunten ze ervaren.

Met de WMO wil men de toegankelijkheid van voorzieningen bevorderen. Voor burgers moet helder zijn welke voorzieningen er zijn en waar ze te krijgen zijn. De vrijwilligers van het Huisbezoek 75+ kunnen ouderen, naar aanleiding van de onderwerpen en vragen die aan de orde komen tijdens het gesprek, informeren. Mochten ze meer informatie willen dan verwijzen de vrijwilligers naar Publiekszaken, Scoop en andere organisaties. De Infowijzer is een belangrijk middel om de informatie over en de toegankelijkheid van voorzieningen te bevorderen.

Bijlage II Doel en werkwijze Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+

Ouderen Informatie en Advies Functie

De laatste jaren groeit de behoefte aan ouderenadvisering. Het blijkt dat veel ouderen moeite hebben met het houden van overzicht met betrekking tot hun eigen situatie en dat zij onvoldoende zicht hebben op de mogelijkheden aan dienst- en hulpverlening die aansluit bij hun situatie.

Het doel van de Ouderen Informatie en Advies Functie is cliënten en/of hun cliëntensysteem dié ondersteuning te geven die nodig is om als oudere zelfstandig te kunnen (blijven) functioneren en ervoor te zorgen dat ouderen keuzes kunnen maken die zoveel mogelijk overeenstemmen met hun wensen en behoeften. Het gaat erom dat de ouderen zo veel mogelijk de regie in eigen handen houden, zichzelf kunnen aansturen en hun kwaliteit van leven daarmee verbeteren of in stand houden.

De Ouderen Informatie en Advies Functie bestaat uit diverse activiteiten die elkaar aanvullen en met elkaar een samenhangend geheel vormen, zoals Huisbezoek 75+, Ouderenadviseur, Senioren Advies Team, radioprogramma Seniorentijd, Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+, de Infowijzer en informatieve bijeenkomsten.

Allochtone ouderen zijn een specifieke doelgroep voor de ouderenadvisering. Het vergt vaak extra kennis, een andere houding en vaardigheden om deze groep goed te kunnen adviseren. De vraagstelling van allochtone ouderen kan verschillen met die van de autochtone ouderen, zoals het zogenaamde remigratiedilemma (teruggaan of in Nederland blijven) en het zorgdilemma (de gedachte dat kinderen wel voor hun ouders zorgen en geen georganiseerde hulp nodig is). Ook is het taalverschil vaak groot waardoor de communicatie gebrekkig is.

Doel en doelgroep

De doelstelling van de Ouderen Informatie en Advies Functie laat zich voor het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ vertalen in de volgende neven doelstellingen:

- Het actief benaderen van allochtone 60-plussers in Almelo;
- Het geven van informatie en advies over de vele mogelijkheden die ouderen kunnen helpen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven;
- Bij complexe vragen of problemen de ouderen, indien gewenst, doorverwijzen naar andere organisaties, het Senioren Advies Team of de ouderenadviseur;
- Het vroegtijdig signaleren van behoeften en knelpunten die allochtone ouderen ervaren op het gebied van wonen, zorg, welzijn en financiën;

De resultaten van de huisbezoeken worden per seizoen verwerkt in een rapportage.

De doelgroep voor het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ zijn alle zelfstandig wonende ouderen in de gemeente Almelo van 60 jaar en ouder die geboren zijn in Turkije, Irak, Syrië, Marokko en Libanon. Voorwaarde voor deelname is dat men zelfstandig woont, dus niet in een verpleeghuis of verzorgingshuis.

Deze allochtone ouderen vertonen al op veel jongere leeftijd gezondheidsklachten dan autochtonen en mensen uit bijvoorbeeld westerse landen en Nederlands Indië (Schellingerhout red., 2004) (Begemann, Van de Dam, Meulmeester en Van der Veen, 2001). Vandaar dat de leeftijdsgrens is verlaagd van 75 naar 60 jaar.

Werkwijze

Het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ is in eerste instantie een preventief huisbezoek. Het gesprek met de oudere, het signaleren van eventuele knelpunten en het geven van informatie en advies zijn de belangrijkste doelstellingen. Tijdens het gesprek wordt door de ouderenbezoeker een checklist ingevuld. Aan de hand van deze checklisten wordt per seizoen een rapportage gemaakt. Dit geeft in grote lijnen een beeld van de situatie waarin de allochtone ouderen zich bevinden. Indien over bepaalde onderwerpen meer informatie is gewenst, is het mogelijk dit bijvoorbeeld in de vorm van panelgesprekken nader te onderzoeken.

Uitgangspunten

Het Huisbezoek Allochtone Ouderen 60+ is in eerste instantie een preventief huisbezoek. Dit betekent dat het gesprek zich richt op hoe het met de oudere gaat of de oudere zich redt en of men vragen of knelpunten heeft. Het gesprek is belangrijker dan het invullen van de checklist. Er zijn omstandigheden waarbij het invullen van de checklist niet lukt en het luisterende oor belangrijker is. Het gesprek bepaalt de volgorde, dat hoeft niet gelijk te zijn aan de checklist

De checklist wordt ingevuld vanuit het gezichtspunt van de oudere waarmee het gesprek wordt gevoerd. Het gaat erom dat genoteerd wordt wat de oudere zelf aangeeft. Als iemand zegt zelf te koken dan wordt dat ingevuld, ook al twijfelt de ouderenbezoeker daaraan.

Iedere oudere wordt individueel benaderd. Een (echt)paar waarvan de partners beiden 60 jaar of ouder zijn, ontvangen allebei een uitnodiging voor het gesprek. Het gesprek kan wel gelijktijdig worden gevoerd. Er worden twee checklisten ingevuld.

Op sommige vragen is maar één antwoord mogelijk, bijvoorbeeld op de vraag "heeft u kinderen?". Bij andere vragen zijn meerdere antwoorden mogelijk, bijvoorbeeld "van welke hulp of voorzieningen maakt u gebruik?".

Bijlage III Cijfermatig overzicht van de resultaten

1 Persoonsgegevens

In het seizoen 2009-2010 zijn 125 allochtone inwoners van 60 jaar en ouder bezocht.

Geslacht

	Aantal	%
Man	57	46
Vrouw	68	54

Burgerlijke staat

	Aantal	%
Gehuwd	87	70
Samenwonend	2	2
Gescheiden	4	3
Weduwe/Weduwnaar	29	23
Ongehuwd	2	2
Onbekend	1	1

Samenstelling huishouding

	Aantal	%
Alleen wonend	22	18
Samenwonend met partner	55	44
Samenwonend met partner en (klein) kind(eren)	32	26
Samenwonend met (klein)kind(eren)	14	11
Samenwonend met broer, zus of ander familielid	1	1
Samenwonend met vriendin	0	0

Kinderen

	Aantal	%
Ja	119	95
Nee	5	5

Land van herkomst

	Aantal	%
Turkije	89	71
Irak	29	23
Syrië	4	3
Marokko	2	2
Anders	1	1

Etniciteit

	Aantal	%
Turks	72	58
Armeens	47	38
Marokkaans	2	2
Koerdisch	2	2

In Nederland sinds

	Aantal	%
Tussen 2000 – 2010 (1 tot 10 jaar)	5	4
Tussen 1990 – 1999 (11 tot 20 jaar)	28	22
Tussen 1980 – 1989 (21 tot 30 jaar)	12	10
Tussen 1970 – 1979 (31 tot 40 jaar)	53	42
Tussen 1960 – 1969 (41 tot 50 jaar)	8	6
Voor 1959 (langer dan 50 jaar)	2	2
Onbekend	16	13

Bent u van plan te remigreren?

	Aantal	%
Ja	13	10
Nee	111	89
Onbekend	1	1

Gaat u in de zomer voor een langere periode terug?

	Aantal	%
Ja	55	44
Nee	70	56

2 Wonen en woonomgeving

In welke wijk woont u?

	Aantal	%
De Riet (wijk 11)	10	8
Wierdensehoek (wijk 14)	31	25
Nieuwstraatkwartier (wijk 15)	4	3
Ossenkoppelerhoek (wijk 16)	29	23
Schelfhorst (wijk 18)	41	33
Windmolenbroek (wijk 19)	10	8

Soort woning

	Aantal	%
Koopwoning	22	18
Huurwoning	103	82

Type woning

	Aantal	%
Eengezinswoning	83	66
Appartement (met lift)	17	14
Appartement (zonder lift)	18	14
Gelijkvloerse benedenwoning	5	4
Onbekend	2	2

Verhuisplannen

Op de vraag of men de komende jaren wil verhuizen geeft 27% aan concrete verhuisplannen te hebben, 73% heeft op dit moment geen verhuisplannen.

Van de ouderen die de komende jaren willen verhuizen, willen 4 personen dit op de zeer korte termijn, namelijk binnen een jaar, 18 personen willen dit over 1 tot 2 jaar en 11 personen willen dit over 3 jaar of later.

Als men wil verhuizen heeft men de volgende wensen wat betreft het type woning waar men naar toe wil (meerdere antwoorden mogelijk):

	Aantal
Eengezinswoning	9
Appartement/gelijkvloerse woning	23
Woning met zorg	2

Iedereen heeft de voorkeur voor een huurwoning.

Wat betreft de gewenste locatie heeft men de volgende voorkeur:

	Aantal
In de huidige wijk/buurt	16
In andere wijk/buurt	5
Andere gemeente	2
Geen voorkeur	6

Van de 125 ouderen staan 19 ouderen (18%) ingeschreven voor een andere woning.

Woongenot en voorzieningen

	Aantal	%
Woont graag in deze woning	106	85
Woont niet graag in deze woning	12	10
Onbekend	7	6

Pluspunten aan de woning zijn: fijne burens (83), juiste grootte (69), mooie ligging (54), tuin (31), goed onderhouden (24), vertrouwd/herinneringen (21), juiste prijsklasse (18), aangepast (14), gelijkvloers (13) en dichtbij kinderen (1).

Minpunten aan de woning zijn: te duur (28), te veel trappen (17), te groot (11), niet aangepast (10), moeilijk warm te stoken (9), tuin is teveel werk (8), te klein (7), verkeert in slechte staat van onderhoud (7), ontbreken van tuin (5), te gehorig (4), niet of onvoldoende beveiligd (2), ontbreken schuur in tuin (2), te vochtig (2), geen toilet boven (2) en geen prettige burens/buurt (2).

Op de vraag of bepaalde voorzieningen het wonen in deze woning zouden verbeteren antwoordt 68% nee en 29% ja. De volgende voorzieningen zouden het woongenot verhogen: toilet boven/beneden (14), traplift (8), centrale verwarming (4), zitmogelijkheid bij de douche (4), speciale handgrepen en steunen (3), isolatiestrips bij ramen en deuren (3), meer keukenkastjes (3), verlaagde drempels (2), afzuigkap in keuken (2), hellingbaan bij stoep (1), aangepast toilet (1), zitmogelijkheid bij aanrecht (1) en speciaal hang- en sluitwerk (1).

	Aantal	%
Woont graag in deze omgeving	115	92
Woont niet graag in deze omgeving	7	6
Onbekend	3	2

De woonomgeving heeft de volgende pluspunten: fijne burens (82), dichtbij openbaar vervoer (66), rustige buurt (64), veilige wijk (63), voorzieningen zoals winkels in de buurt (62), veel groen (58) en veel onderling contact (24).

Als minpunten van de woonomgeving wordt genoemd: hondenpoep (37) burenoverlast (12), te weinig parkeerplaatsen (9), veel inbraken in de buurt (7), ongelijk liggende stoeptegels (5), onvoldoende verlichting (5), vandalisme (4), 's avonds niet op straat durven (3), verkeersonveiligheid (3), slecht onderhoud groenvoorziening (2), problemen met parkeergelegenheid (2) en geluidsoverlast (1).

De volgende voorzieningen zijn belangrijk: winkels voor dagelijkse boodschappen (112), huisarts (100), apotheek (99), postkantoor (71), bushalte (76), kerk/moskee (70), brievenbus (54), bank (44), park (29), zitmogelijkheid in wijk en/of winkels (10), bibliotheek (8), verenigingsruimte of ontmoetingsruimte (8), bakkerij (2) en eetpunt (1).

De volgende voorzieningen ontbreken in deze wijk: kerk/moskee (24), huisarts (23), apotheek (9), winkels voor de dagelijkse boodschappen (9), bushalte (8), bibliotheek (6), bank (5), brievenbus (4), zitmogelijkheid in wijk en/of winkels (4),

verenigingsruimte of ontmoetingsruimte (3), postkantoor (2), park (2), tandarts (1) en telefooncel (1).

3 Gezondheid

	Aantal	%
Heeft lichamelijke klachten	107	86
Heeft geen lichamelijke klachten	5	4
Onbekend	13	10

Deze lichamelijke klachten hebben meestal te maken met heup/benen/voeten (85), bloeddruk (71), rugklachten (55), armen/handen (53), cholesterol (53), diabetes (46), vermoeidheid (44), slaapproblemen (44), gezichtsvermogen (40), ademhaling/longen (39), pijn (37), gehoor (34), hartklachten (33), nier/blaasklachten (18), geheugen (14), maagklachten (8), spraak (5) en huid (2).

	Aantal	%
Maakt zich weleens zorgen	99	79
Maakt zich geen zorgen	18	14
Geen antwoord	8	6

De zaken waar de ouderen zich zorgen over maken betreffen: de gezondheid (85), kinderen/kleinkinderen (77), de toekomst (72), de partner (46), anderen (46) en financieel (2).

De ouderen beoordelen hun gezondheid als volgt:

	Aantal	%
Mijn gezondheid is goed	8	6
Mijn gezondheid is redelijk	36	29
Mijn gezondheid is matig	53	42
Mijn gezondheid is slecht	28	22

	Aantal	%
Gebruikt medicijnen	113	90
Gebruikt geen medicijnen	11	9
Onbekend	1	1

4 Sociaal netwerk

Met de volgende mensen heeft men regelmatig contact:

	Aantal
Kinderen	116
Kleinkinderen	84
Buren	82
Landgenoten in Nederland	82
Andere familie	46
Broers en zussen	31

Van de bezochte ouderen geeft 84% aan dat dit contact voor hen voldoende is. 14% vindt het onvoldoende. Zij missen vooral aanloop (8), iemand om er samen op uit te gaan (7), een vertrouwenspersoon bij wie men zijn verhaal kwijt kan (7), heeft moeite met alleen zijn (4) en mist het om regelmatig onder de mensen te zijn (3). Als oorzaken voor onvoldoende sociale contacten worden genoemd:

	Aantal
Spreekt de taal niet goed	12
Mobiliteit/vervoer	10
Vindt het moeilijk om ergens op af te stappen	8
Onvoldoende energie	6
Te zwaar belast met de zorg voor partner	6
Afhankelijk van de kinderen	2
Geen familie in Nederland	2

5 Hobby's en activiteiten

Op de vraag "heeft u hobby's?" kregen we de volgende antwoorden.

	Aantal	%
Ja, ik heb hobby's	100	80
Nee, ik heb geen hobby's	22	18
Geen antwoord	3	2

De volgende hobby's werden o.a. genoemd: Tv/radio (67), wandelen (40), handwerken/kaarten maken/bloemschikken e.d. (23), fietsen (20), lezen (20), tuinieren (14), muziek maken/luisteren (9), zwemmen (4), computer/internet (3), koken (3) en film/theater bezoeken (2).

	Aantal	%
Neemt deel aan activiteiten	63	50
Neemt geen deel aan activiteiten	61	49
Geen antwoord	1	1

Aan de volgende activiteiten neemt men deel: koffiedrinken (39), activiteiten bij kerk of moskee (22), wandelen in groepsverband (8), kaarten/dammen/schaken/bordspelen/sjoelen (6), zwemmen in groepsverband (5), handwerken/kaarten maken/bloemschikken in groepsverband (5), dagopvang/huiskamer (5), eettafel (4), gymnastiek/sport (3), buurtactiviteiten (3), biljarten (1), lezen in groepsverband (1), taalcursus (1) en computercursus (1).

Van de bezochte ouderen heeft 2% een abonnement op een krant en 1% op een tijdschrift. 95% geeft aan op geen van beide een abonnement te hebben. Ze hebben daarvoor de volgende redenen: te duur (81), moeite met lezen (78), geen belangstelling (1) en leest krant in bibliotheek (1).

Aan de ouderen werd de vraag voorgelegd of ze een gesprek in het Nederlands kunnen voeren. Dit leverde het volgende op.

	Aantal	%
Kan een gesprek voeren in het Nederlands	59	47
Kan geen gesprek voeren in het Nederlands	62	50
Geen antwoord	4	3

Van de 62 ouderen geen gesprek kunnen voeren in het Nederlands willen 17 ouderen wel de taal leren. 48 ouderen geven aan dit niet te willen.

	Aantal	%
Mist activiteiten in de buurt	25	20
Mist geen activiteiten in de buurt	98	78
Geen antwoord	2	2

De volgende activiteiten worden in de buurt gemist: koffiedrinken (20), wandelen in groepsverband (7), moskee/kerkbezoek (7), vereniging (5), eettafel (5), voorlichting in de eigen taal (4), handwerken (3), braderie (2), dagopvang/huiskamer (2), volkstuin (1), gymnastiek (1), kaarten maken (1), bloemschikken (1), talencursus (1), computercursus (1) en aanlooppunt waar je terecht kunt met vragen over brieven e.d. (1).

Van de bezochte ouderen doet 46% vrijwilligerswerk of is op een andere manier actief. 46% geeft aan dit niet te doen. Ze doen de volgende dingen: werk via kerk of moskee (50), draagt zorg voor familie/buren of kennissen (41), werkzaamheden via SIZA/Scoop/Zonnebloem/UVV e.d. (1), actief bij verenigingen als elele, atib en vrouwenvereniging (3), bij kruidentuin (1), school (1) of bij politieke partij (1).

6 Verplaatsen

Als men op pad gaat verplaatst men zich als volgt:

	Aantal
Auto, anderen rijden	62
Lopend	47
Openbaar vervoer	38
Auto, rijdt zelf	25
Fiets (ook elektrisch)	24
Regiotaxi	20
Scootmobiel	15
Brommer	4
Rollator	4
Busje verzorgingshuis	1

Op de vraag of men vaker op pad zou willen krijgen we de volgende antwoorden.

	Aantal	%
Nee, het is goed zo	65	52
Ja, ik zou vaker op pad willen	54	43
Geen antwoord	6	5

Aan de mensen die vaker op pad willen is gevraagd wat er nodig is om dit mogelijk te maken. Daarop werden de volgende zaken genoemd: vervoer (33), iemand die meegaat (30), hulpmiddel (scootmobiel, rollator, rolstoel) (17), financiële middelen (11), bestemming/reden om ergens naar toe te gaan (3), oppas voor partner (2) en een betere gezondheid (2).

7 Persoonlijke verzorging

	Aantal	%
Redt zich goed met de persoonlijke verzorging	76	61
Redt zich niet goed met de persoonlijke verzorging	47	38
Onbekend	2	2

Men heeft hulp nodig bij: baden/douchen/wassen (29), nagel/voetverzorging (28), aankleden/uitkleden/kousen aantrekken (22), eten en drinken (15), dagelijkse haarverzorging (8), toiletbezoek (6), in en uit bed stappen (6), zitten en opstaan (5) en traplopen (2).

55 (44%) ouderen geven aan dat ze bij de persoonlijke verzorging hulp krijgen of een hulpmiddel gebruiken. Men krijgt hulp van: familie (48), partner (25) professioneel (10), hulpmiddel (8), burens (1) en vrijwilliger (1).

8 Huishoudelijke verzorging

	Aantal	%
Redt zich goed met de huishoudelijke taken	33	26
Redt zich niet goed met huishoudelijke taken	89	71
Onbekend	3	2

Men heeft hulp nodig bij: huishoudelijk werk (stoffen, zuigen, zemen, wassen, strijken) (90), boodschappen doen (57), vuilnis buiten zetten (43), koken (33), koffie/thee zetten en brood klaarmaken (12).

98 (78%) ouderen geven aan dat ze bij de huishoudelijke taken hulp krijgen of een hulpmiddel gebruiken. Men krijgt hulp van: familie (64), partner (40), professioneel (26), hulpmiddel (6), burens/vrienden (4), en vrijwilliger (1).

9 Overige werkzaamheden/activiteiten

	Aantal	%
Redt zich goed met overige werkzaamheden	32	26
Redt zich niet goed met overige werkzaamheden	89	71
Onbekend	4	3

Men heeft hulp nodig bij: administratie/invullen van formulieren/lezen post (83), belastingaangifte (71), klusjes in en om huis (55) en tuin/balkon onderhoud (43).

100 (80%) ouderen geven aan dat ze bij de overige taken hulp krijgen of een hulpmiddel gebruiken. Men krijgt hulp van: familie (86), partner (27), professioneel (24), burens/vrienden (11), vrijwilliger (9) en hulpmiddel (3).

10 Financiën

Op de vraag of men zich financieel kan redden, wordt het volgende geantwoord:

	Aantal	%
Ja	38	30
Met moeite	86	69
Onbekend	1	1

Als men zich met moeite kan redden hoe lost men dat dan op?

	Aantal
Bezuinigen op kleding	48
Geld lenen/rood staan	44
Geen vakantie	40
Bezuinigen op telefoon	30
Bezuinigen op cadeautjes	29
Bezuinigen op grote aanschaffingen	27
Gebruik vermogen/spaargeld	26
Bezuinigen op eten	25
Bezuinigen op onderhoud huis	21
Bezuinigen op vervoer	20
Niet meer uitgaan	19
Bezuinigen op krant	17
Huurtoeslag	17
Zorgtoeslag	13
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	11
Uitstellen van betalingen	7
Regeling minima	2
WMO	2
Hulp door kinderen	1

11 Gebruik van hulp of voorzieningen

74 % van de ouderen (93) maakt gebruik van hulp of voorzieningen. Deels door familie (79), burens (13) en vrienden (13). Deels door georganiseerde hulp.

De ouderen krijgen hulp van of maken gebruik van:

	Aantal
Thuiszorg huishoudelijke hulp	30
Ziekenhuis/specialist	28
Fysiotherapeut	24
PGB	17
Gemeente	13
Regiotaxi/Valys	11
Pedicure	10
Hulp bij administratie/invullen formulieren vrijwillig	9
Thuiszorg persoonlijke verzorging	9
Dagopvang	9
Vervoermiddel via de gemeente	8
Woningaanpassing door de gemeente	6
Belastingaangifte professional	6
Belastingaangifte vrijwilliger	5
Ontspanning/creatieve activiteiten	4
Vervoer door vrijwilligers	3

	Aantal
Vereniging/stichting	2
Sport en bewegingsactiviteiten	1
Hulp bij administratie/invullen formulier professioneel	1
Maaltijden aan huis	1
Verzorgingshuis	1
Ouderenadviseur	1
Maatschappelijk werk	1
Dimence	1
Psycholoog	1

Ongeveer drie kwart van de ouderen (73%) wist van het bestaan van de ouderenadviseur. 64% van de ouderen kent de Infowijzer.

12 Evaluatie van het bezoek

Veel ouderen geven aan dat het prettig en zinvol is om met een ouderenbezoeker van gedachte te wisselen over hun situatie en de toekomst. De bezochte ouderen geven het volgende oordeel over het gesprek:

	Aantal
Zinvol	97
Prettig	32
Informatief	30
Niet veel nieuws	2

De vrijwillige huisbezoekers geven aan dat de gesprekken waren: prettig/aangenaam (106) en soms moeizaam (13).

Een bezoek duurde gemiddeld 83 minuten.

Over 519 onderwerpen werd door de ouderenbezoekers informatie verstrekt. Deze onderwerpen waren verdeeld over de volgende onderwerpen:

	Aantal
Scoop ouderenadviseur	114
Scoop Senioren Advies Team	85
Scoop Infowijzer	59
Scoop algemeen	48
Scoop Dienstencentrum/Trefpunt	39
Activiteiten	26
PGB	23
Thuiszorg	20
Financiële regelingen	14
Dagopvang/dagverzorging	14
Vervoersmogelijkheden	12
Inschrijving woningen	12
Woningaanpassingen	7

	Aantal
Cursussen	7
Sociale kaart migrantenorganisaties	7
Dimence	6
Publiekszaken/Zorgloket	5
Verzorgingshuis	3
Maaltijdvoorzieningen	3
SIZA/Adviespunt allochtone ouderen met dementie	3
Spreekuur Eninver	3
Maatjes/Scoop Samen Actief	2
Hulpmiddelen	2
Formulierenbrigade	1
Juridisch loket	1
Onderhoudsservice woningbouwvereniging	1
Klussendienst	1

Er vonden 178 doorverwijzen plaats. Naar de volgende organisaties:

	Aantal
Ouderenadviseur	67
Scoop Senioren Advies Team	37
Wijkcentrum	10
Woningbouwvereniging	9
Thuiszorg	8
Publiekszaken/WMOloket	7
Scoop Dienstencentrum/trefpunt	6
Zelforganisaties	6
Huisarts	3
Juridisch loket	3
Ziekenhuis	3
SIZA/Adviespunt allochtone ouderen met dementie	2
Sociale Dienst	1
Klussendienst	1
Dimence	1
Inburgeringproject	1
Patiëntenvereniging	1
Stichting Allochtone Ouderen Almelo	1
Belastingdienst	1

Bijlage IV Toelichting hulpmiddelen

Bij verschillende onderdelen wordt de vraag gesteld of men hulp krijgt en zo ja wat. Het is dan mogelijk om ook een hulpmiddel te noemen. De volgende hulpmiddelen worden bedoeld.

Persoonlijke verzorging

Onder hulpmiddel wordt bijvoorbeeld verstaan:

- Bij eten en drinken: aangepast servies, magnetron om kant en klare maaltijden op te warmen
- Bij baden/douchen/wassen: aangepast sanitair, handgrepen enz.
- Bij aan en uitkleden en kousen aantrekken: hulpmiddelen van de thuiszorg, bv. kousen aantrekkers
- Bij nagel/voetverzorging: aangepast materiaal specifiek voor voetverzorging
- Bij toiletbezoek: toiletverhoging, handgrepen, po-stoel enz.
- Bij in en uit bed stappen: hystoestel
- Bij zitten/opstaan: speciale stoel

Huishoudelijke verzorging

Onder hulpmiddel wordt bijvoorbeeld verstaan:

- Bij boodschappen doen: rollator, boodschappentas op wielen
- Bij koffie/thee zetten, brood klaarmaken: aangepast bestek of servies
- Bij koken: aangepaste keuken, stoelen, pannen en servies.
- Bij huishoudelijk werk: aangepast materiaal, aangepaste stoel of strijkplank

Colofon

Deze rapportage is tot stand gekomen op basis van de huisbezoeken aan allochtone ouderen van 60 jaar en ouder in Almelo.

Consulenten:

H. Ekizkuyu en M. van Baalen-Wolf

E-mail: h.ekizkuyu@scoopwelzijn.nl of m.vanbaalen@scoopwelzijn.nl